

אוכלוסיית חיות הבר בישראל הולכת ונכחדת

יעדי ההערכה העיקריים

לבדוק את יכולתו של התלמיד:

- לאתר מידע ספציפי מטקסט נתון.
- להמיר מידע מערוץ אחד (כתבה בעיתון) לערוץ אחר (שיחה).
- לאתר סיבות בטקסט, למיין ולהכלילן.
- לעסוק בפרשנות המתבטאת במציאת זיקה בין אמצעי לשוני-רטורי (במשימה זו - שימוש רב בטקסט במילים הקשורות בהכחדה) לבין מטרת הטקסט.

מילות מפתח:

- איתור מידע
- הכללת פרטים לקבוצות
- ארגון סיבות
- שדה סמנטי ("הכחדה")

תיאור כללי

במוקד המשימה טקסט מן העיתון העוסק בנושא אקולוגי מוכר (הכחדת בעלי חיים) ובמתח שבין שמירת הטבע לבין אילוצי הקדמה. מטרת המשימה היא לבדוק יכולת של הפקת משמעות בשני היבטים משלימים: היבט התוכן (חלק א) והיבט העיצוב הלשוני (חלק ב). **ידע נדרש:** יכולת של כתיבה מאורגנת - ארגון סיבות ויכולת לאבחן שדה סמנטי של מילה.

מבנה המשימה

זמן	מקום	פעילויות	
60 דקות	כיתה	קריאה עצמאית: כתבה עיתונאית בנושא אקולוגיה הבנה והבעה: עיבוד מידע; איתור ומיון סיבות	חלק א
45 דקות	כיתה	לשון, סמנטיקה: איבחון שדה סמנטי של מילה כאמצעי לשוני-רטורי מחולל משמעות	חלק ב

חלק א: קריאה, דיבור, ניתוח

הסבר כללי

התלמידים מתבקשים לקרוא בעצמם את הכתבה "רק 22 צבאים נותרו בערבה".
כדאי להנחות את התלמידים להקדיש 5-10 דקות לקריאה ראשונית ולרפרוף על פריטי המשימה.
מומלץ לצרף בנפרד את טקסט הכתבה (ולא להדקו).

קוראים ומשוחחים

1. לפניכם דיאלוג... השלימו את הדיאלוג על-פי המידע שבכתבה. (5 השלמות)

מטרות

- לבדוק יכולת **איתור** של מידע רלוונטי.
- לבדוק יכולת **כתיבה**: להציג את המידע באופן מלא, מדויק וברור תוך התחשבות באילוץ הטקסט (דיאלוג).
- לבדוק **הבנה**: היכולת לתת פרשנות ברובד הגלוי של הטקסט (בהשלמה האחרונה - ה).

הערה

סעיף זה עוסק בדיאלוג אותנטי בלשון טבעית: קוראים ומשוחחים על כתבה בעיתון במהלך נסיעה ברכבת. יש להורות לתלמידים לנסח את ההשלמות שלהם בלשון המתאימה לדיאלוג הנתון, אך להקפיד על תקינות הניסוח.

מחווין (כולל הסברים ודוגמות)

השלמה א

הערה

מוקצות כאן לתלמיד שלוש שורות עם 12 מקומות להשלמות. חלק משמות בעלי החיים אינם מוכרים לתלמידים, ועליהם לקרוא בתשומת לב רבה את הכתוב על מנת לדייק בתשובתם. למשל: הכינוי "הפרפר הנדיר זנב סנונית הוורדניים" מתייחס לבעל חיים אחד ולא לשניים.

הקריטריונים	רמה 4	רמה 3	רמה 2	רמה 1
תוכן	נמנים תשעה עד שנים-עשר בעלי חיים עם ציון מדויק של שמם	נמנים חמישה עד שמונה בעלי חיים, שחלקם מצוינים בצורה משובשת	נמנים שניים עד ארבעה בעלי חיים בשימוש שמם	מאזכר בעל חיים אחד בלבד, או העדר תשובה

01

תשובה אפשרית לרמה 4

שועל החולות, הסנאי הזהוב (שרד רק בחרמון), לוטרות (מעטות, בנחלים), הציפור כחל, העוף הדורס רחם, נשרים, הפרפר הנדיר זנב סנונית הוורדניים, סלמנדרות, קרפדות, צפרדעים, הצב הרך (נפגע גנטית), הקורמורן הגמדי (עוף אוכל דגים, בברכות בית שאן).

השלמה ב

הקריטריונים	רמה 4	רמה 3	רמה 2	רמה 1
תוכן	תשובה מלאה: מצוינים שני מקומות הקשורים לפיתוח, ומאוזכרים המקום, שם בעל החיים וסוג הפגיעה	תשובה חלקית: ישנו פירוט רק לגבי מקום אחד; או: מצוינים שני מקומות, אבל ללא הפירוט הנדרש או: מצוין מקום לא רלוונטי	תשובה לקויה/חסרה: מצוין מקום אחד (ללא פירוט); או: מצוין מקום לא רלוונטי	תשובה חסרה: מצוינות נסיבות ההכחדה (או פריט אחר) ללא ציון המקום
מבע	עיצוב מיטבי: קיים סימן ציטוט (אם ישנו) וסימון כלשהו (הדגשה, סיעוף) שיוצר הבחנה בין שני המקומות	עיצוב סביר: קיים סימן ציטוט (אם ישנו), או סימון כלשהו (הבחנה, סיעוף) שיוצר הבחנה בין שני המקומות	עיצוב לקוי: הציטוט ללא סימון, או: הכתיבה מרושלת	עיצוב לא תקין: קיימת אי-בהירות בהצגת המידע

02

03

רמה 4 תשובה אפשרית

- א. התפשטות החקלאות בערבה גרמה לדחיקת חיות הבר ולצמצום מספר הצבאים.
 ב. פיתוח תשתיות ובנייה למגורים באזור המרכז גרמו להיעלמות שטחי החולות ומקווי המים.

תשובה אפשרית נוספת

- א. ייבוש אגם החולה גרם להיעלמות של מינים ייחודיים.
 ב. מפתחי ענף ברכות הדגים בבית שאן גירשו קורמורנים לכינרת כדי שלא יפגעו בפרנסתם.

רמה 2 ■ במרכז היעלמות של שטחי חולות ומקווי מים כתוצאה מפיתוח תשתיות היא שפגעה בבעלי החיים.

■ הפרפר זנב הסנונית נפגע מריסוס עצים. אוכלוסיית הרחם בגליל הצטמקה ל-5%.
הערה: תשובות חלקיות, בכל אחת מהן הכותב מתייחס למקום אחד בלבד.

רמה 1 ■ החקלאות הביאה לדחיקת חיות הבר ולצמצום מספר הצבאים.
הערה: תשובה חסרה - אין אזכור של מקום.

השלמה ג

הקריטריונים	רמה 4	רמה 3	רמה 2	רמה 1
תוכן	מצוינות שתי דוגמות המפרטות את פעולות השימור ואת יעדיהן	מצוינות שתי דוגמות, אך רק אחת מהן נכונה ומפורטת כנדרש	תשובה לקויה/חסרה: מצוינות פעילות אחת בלבד (ללא פירוט), או: פעילות לא רלוונטית	תשובה לא רלוונטית
מבע	עיצוב מיטבי: קיים סימן ציטוט (אם ישנו) וסימון כלשהו (הדגשה, סיעוף) שיוצר הבחנה בין שתי הדוגמות	עיצוב סביר: קיים סימן ציטוט (אם ישנו) וסימון כלשהו (הדגשה, סיעוף) שיוצר הבחנה בין שתי הדוגמות	עיצוב לקוי: הציטוט ללא סימון, או הכתיבה מרושלת	עיצוב לא תקין: קיימת אי-בהירות בהצגת המידע

04

05

תשובה אפשרית לרמה 4

הקמת ברכות מלאכותיות כדי להציל את הסלמנדרה, הקמת בית חולים לטיפול בחיות בר, המשך מבצעי ההשבה לטבע, הכרזה על שטחים פתוחים מחוץ לשמורות הטבע, עדכון החוקים.

■ **רמה 2** הקמת ברכות מלאכותיות, הפעלת אמצעי הפזדה כדי לגרש את הקורמורנים לכיוון הכינרת.

הערה: הפריט השני אינו רלוונטי לתשובה, שכן הוא מבטא את ניסיונה של הרשות להציל את מקורות הפרנסה של הדייגים ולא את הקורמורן!

■ **רמה 1** בסוף שנות ה-60 מאמצים רבים הביאו לשימורם של היעלים והעלו את מספרם ל-500 ולהמשיך את מבצעי ההגנה על חיות הבר.

הערות: החלק הראשון של המשפט הוא דוגמה לציטוט שנעשה באופן לא מושכל, מפני שאין כאן שום תשובה לשאלה שנשאלה. בחלק השני של המשפט ישנה התייחסות כללית למאמצי השימור שנוקטות הרשויות, אך לא דוגמה ספציפית למאמצים אלה.

גם עיצוב המבע רשלני: אף-על-פי שבין שני חלקי המשפט מפרידה וו החיבור, אין למשפט מבנה לוגי.

השלמה ד

הקריטריונים	רמה 4	רמה 3	רמה 2	רמה 1
תוכן	ישנה התייחסות לשני נימוקים המצויינים בטקסט - התרבותי והביולוגי	ישנה התייחסות עניינית רק לנימוק אחד - התרבותי או הביולוגי	תשובה לקויה/חסרה: ישנה התייחסות (ללא פירוט) רק לנימוק אחד. או: מצוין נימוק לא רלוונטי	תשובה לא רלוונטית
מבע	תשובה שוטפת ובהירה, ואינה מאולצת עקב ההעתקה מן הטקסט	ישנו ליקוי כלשהו בבהירות או בתקינות התשובה	ישנם ליקויים רבים בבהירות או בתקינות התשובה	עיצוב לא תקין: קיימת אי-בהירות בהצגת המידע

06

07

רמה 4 תשובה אפשרית:

ראשית, בכתבה מציינים את החשיבות התרבותית של חיות הבר הנובעת מכך שהן חלק מן המורשת התרבותית שלנו, וגם של עמים אחרים. שנית, בכתבה מציינים את החשיבות הביולוגית של חיות הבר הנובעת מן הקשר שבין יכולת הקיום של חיות הבר לבין יכולת הקיום שלנו - הן מסמנות את יכולת הקיום שלנו (שרשרת המזון).

■ ראשית, חיות הבר הן חלק מהמורשת התרבותית שלנו. אפשר לראות זאת ממספר האזכורים הרב בתנ"ך... רבות מהן הפכו לסמלים תרבותיים במדינות רבות.

שנית, חיות הבר מהוות מעין סימנים ביולוגיים ליכולת הקיום שלנו. אם הלותרה לא יכולה להתקיים בגלל זיהום - זה אומר שגם אנחנו בצרות.

הערות: התשובה מצטטת קטעים מן הטקסט באופן מושכל: התשובה מחולקת לשני חלקים על-ידי מקדמי ארגון ("ראשית", "שנית"). כמו כן, המשפט הראשון מובנה, והכותבת מציגה זה מול זה את שני ההבטים - המורשת התרבותית שלנו והמורשת התרבותית של עמים אחרים.

רמה 2 ■ אם הראשון בשרשרת המזון הולך ונכחד אז מה יהיה איתנו.
 ■ יש אנשים שלא אכפת להם, אבל מסבירים להם שזאת חלק מהמורשת התרבותית שלנו, ורואים את זה גם בתנך.

הערה: התשובה מתייחסת לנימוק אחד בלבד. רמת ההבעה בינונית.

רמה 1 ■ חיות הבר הן חלק מהמורשת התרבותית שלנו לפי מספר האזכורים בתנ"ך.
 ■ בגלל שבכתבה כתוב שגם אנחנו בצרות.
 ■ כי זה היה כתוב בתנך, ואם אנחנו נגרום להעלמת חיות הבר מהארץ, אז זה גם עוד יפגע בנו.

הערה: אף שהתשובה מביאה ציטוט מן הטקסט, היא אינה רלוונטית, או שהיא אינה ממוקדת, ועל כן מעוררת ספק לגבי הבנת הטקסט.

השלמה ה

הערות

א. כאן נדרשת תשובה מאורגנת, הדורשת מן התלמיד לעבד את המידע מתוך הטקסט ולנסחו במילים שלו, תוך הבעת הזדהות אישית, אם ירצה בכך.
 ב. הבנת המילה "משאבים" חיונית להבנת נקודה זו בטקסט.

רמה 1	רמה 2	רמה 3	רמה 4	הקריטריונים
תשובה לא רלוונטית	תשובה לקויה/חסרה: הדילמה אינה ממוקדת, או שמועתקת כלשונה מן הטקסט, ללא הרחבה אישית	מצוינת הדילמה הבלתי נמנעת שפניה יעמדו גופי שמירת הטבע	מצוינת הדילמה הבלתי נמנעת שפניה יעמדו גופי שמירת הטבע	תוכן
אין ביטוי ליכולת ניסוח של המידע שבטקסט במילים של התלמיד, או: קיימת אי-בהירות בניסוח התשובה	ישנם ליקויים רבים בניסוח המידע שבטקסט במילים של התלמיד	ישנו ליקוי כלשהו בניסוח המידע שבטקסט במילים של התלמיד	המידע שבטקסט מנוסח בבהירות במילים של התלמיד	מבע

08

09

רמה 4 תשובה אפשרית:

בעיות התקציב ימשיכו להעיק. לא יהיה ניתן להציל את כל חיות הבר, והשאלה תהיה על מי לוותר. חיים ומוות של בעלי חיים יוכרעו על-פי שיקולים קרים של תקציב.

■ יהיו מינים שיצטרכו לוותר עליהם. יהיו כאלה שייחשבו פחות חשובים. ואני לא מאמינה שאפשר לוותר על חיים של חיה כי אין כסף.

■ הם כותבים שהם מנסים לשמור על כל חיות הבר, אבל בעתיד לא יהיו להם משאבים עבור כולם, ויצטרכו לבחור מי יחיה ומי ימות.

■ כתוב בכתבה שרשות הגנת הטבע תצטרך "לוותר" על מיני חיות, בשביל לשמר חיות אחרות.

וזה אומר שהרבה מזחיות הבר יעלמו מהעולם! כי אין מספיק כסף בשביל כולם.

■ אולי בעוד כמה שנים יצטרכו לבחור איזה בעלי חיים לשמר ואיזה לא, כי אין לממשלה מספיק כסף.

רמה 2 ■ עוד כמה שנים יצטרכו להחליט על איזה חיות לוותר כי אין מספיק דברים שהחיות צריכות בשביל כולם.

רמה 1 ■ הם מתייאשים מראש על החיות האלה, ולא משנה מה נעשה הם בסוף יעלמו לגמרי, וזה מאד עצוב.

הערה: התשובה אינה רלוונטית.

ארגון הסיבות

2. א. מצאו לאורך הטקסט את הסיבות להכחדת חיות הבר, וצינו אין בדעתכם למיין אותן...

ב. מיינו את הסיבות להכחדת חיות הבר בדרך שהצעתם.

מטרות

לבדוק כישורי איתור, מיון והכללה.

הערות

בכתבה עיתונאית מצוינות סיבות ההכחדה במקומות שונים בכתבה, ללא סדר או מיון על-פי קריטריון חיצוני כלשהו. לעומת זאת, תשובה עיונית מובנית דורשת ארגון ומיון של המידע וצריכה להתאים למוסכמות של כתיבה עיונית, שכן היא נועדה לספק לקורא מידע מאורגן וממיון ככל האפשר.

מניסוי מקדים שערכנו, למדנו שיש לחזק את ההמלצה להיעזר בטיטה. הסיבה: מתחוללת כאן חשיבה תוך כדי כתיבת הטיטה ושכתובה. עליהם לדעת, שלפעמים העיקרון שלפיו נעשה המיון ואשר נבחר באופן ספונטני, אינו "עובד" תמיד, כלומר: העיקרון שנבחר אינו מתאים בהקשר הנתון. על כן, יש לשנותו. כך למשל במיון הזה: "סיבות הקשורות לאדם, סיבות הקשורות לדברים אחרים" גילה הכותב, לבטח, תוך כדי מיון, שכל הסיבות קשורות באדם, ובכל זאת התעלם מן העובדה הזו והשאיר את תשובתו ללא שינוי.

על-מנת להגדיל את משקלו של סעיף זה במבחן, מומלץ לציין את רמת הביצוע הגבוהה ב-8 נקודות, את רמת הביצוע הבינונית ב-6 או ב-4 נקודות, ואת רמת הביצוע הנמוכה ב-2 נקודות.

מחונן (כולל הסברים ודוגמות)

פירוט המיון:

1. פגיעה ישירה בגוף בעל החיים:

ציד, הרעלות - חומרי הדברה וזיהומים שונים (למשל, הרחם חוסל על-ידי הרעלות שיטתיות, זנב הסנונית הורעל בעקבות ריסוס עצים מפני זחל הפרפר, עופות דורסים מורעלים בעקבות התפרקות תחמושת ציד בגופם), **זיהום מקורות מים**.

2. פגיעה בבתי הגידול - חיסול, עקירה מהשורש, דחיקה ממקומם:

פיתוח - גרם לייבוש החולה ולחיסול בתי הגידול שם, התפשטות החקלאות, פיתוח תשתיות ובנייה למגורים, טרנספר יזום (בגלל ניגוד אינטרסים עם מגדלי הדגים).

רמה 4 תשובה מלאה: קיימת בולטות בכושר ההכללה (בקביעת יסוד מארגן או קטגוריות מבחינות ובניסוחם); קיים ביצוע מיטבי של המיון בפועל, תוך הדגמה רלוונטית מן הטקסט.

תשובה אפשרית לרמה 4

העיקרון המארגן: מוקד הפגיעה - סיבות לפגיעה ישירה בגוף בעל-החיים, לעומת סיבות לפגיעה בבתי הגידול של בעלי החיים.

■ פגיעה ישירה (למשל - ציד), ופגיעה עקיפה דרך הסביבה (פיתוח, הרעלות - הדברה, זיהומים).

■ סיבות הקשורות בפיתוח והתיישבות: ייבוש אגם החולה, התפשטות הזקלאות, היעלמות שטחי חולות). כל אלה גוזלים את מקום מושבם של בעלי חיים וגורמים אחרים: ציד, הרעלות, זיהומים, ריסוס עצים, שימוש בחומרי הדברה.

הערה: המיון הוא על-פי קריטריון מוגדר אחד. לפיו נעשית חלוקה לשתי קבוצות - בקבוצה הראשונה נכללים הפריטים העונים לקריטריון הזה, ובקבוצה השנייה - כל השאר.

■ פיתוח - התפשטות שטח הזקלאות, הכשרת שטחים למגורים ותשתיות, זיהום נחלים השמדה "נטר" - ריסוס הרעלה, ציד.

■ פגיעה ישירה (הרעלה, ציד) ופגיעה בגלל דברים שצריך לעשות (הדברה, זיהומים של נחלים בגלל מפעלים).

הערה: הניסוח בחלק השני של התשובה אינו מספק, אף-על-פי שכוונת התלמיד ברורה.

רמה 3

תשובה חלקית: קיים ליקוי כלשהו בהכללה (בקביעת יסוד מארגן או קטגוריות מבחינות ובניסוחם);

קיימים ליקויים בביצוע המיון על-פי ההכללה שנקבעה, ובהדגמה מן הטקסט.

■ ציד, הרעלות, זיהומים.

זיהומים במקום הראשון, משום שאני חושב שבארץ יש המון זיהומים, בגלל בתי חרושת, מפעלים וכו'.

הרעלות במקום השני - כי הן באות להרוג חיידקים, אבל גורמים הרס של הריגת המוני חיות צייד יהיה אחרון, כי אני יודע שבארץ שלנו אין הרבה צייד. הוא אסור, וזו בעיה יותר קלה כי אפשר לטפל בזה ע"י החוק.

הערה: הכותב מציין את הסיבות עצמן כיסוד מארגן, אך למעשה הוא ממיין את הסיבות לפי סדר החשיבות בעיניו. לו היה מציין שהוא ממיין את הסיבות לפי מידת חשיבותן בעיניו, היה זוכה למלוא הנקודות.

רמה 2

תשובה חסרה: חסרים המיון או ההכללה. היסוד המארגן חסר (או שאינו מפורש); יש רק מיון, או: המיון בפועל אינו שיטתי או אינו תואם לארגון המוצע.

■ ציד (עופרת בתחמושת הציידים), הרעלות וזיהום (ריסוס עצים, זיהום נחלים), פגיעה בבתי הגידול (למשל, בערבה - התפשטות הזקלאות).

הערה: יש כאן מיון לשלוש קבוצות, אבל אין ציון של היסוד המארגן.

רמה 1

תשובה חסרה: אין הכללה ואין מיון;

התשובה מונה את הסיבות (או חלקן), אך אינה מכילה כל מיון, או: יש מיון לכאורה - אם על-ידי סיעוף ואם על-ידי פורמט של טבלה, אך היררכיית המיון אינה ברורה, או אינה רלוונטית.

■ ציד, הרעלה ופגיעה ישירה בבתי הגידול.

הערה: יש כאן מנייה של סיבות, אך לא נעשים הכללה ופירוט שלהן.

חלק ב: עיצוב לשוני ומשמעות

שדה של הכחדה

1. לקטו מן הכתבה ארבע מילים או ארבע ביטויים הקשורים במשמעות המושג "הכחדה" והסבירו את מהות הקשר.

11

מטרה

לבדוק את מידת יכולתו של התלמיד לזהות בטקסט מילים וביטויים השייכים לשדה הסמנטי העשיר של המילה "הכחדה", ולהסביר את מהות הקשר.

הערה

התשובה יכולה לכלול את הפריטים שלהלן:

לפני שנים אחדות עוד חיו...; כיום נותרו שם רק...; ייעלם לתמיד; עלול להיכחד גם; חיות בר נדירות; שרד רק; מעטות נותרו; היעלמות; אזורים מצומצמים; דחיקה; צמצום מספר; הולכים ונעלמים; נפגע מריסוס; הצטמקה; כבר לא בוקע יותר; קרבן נוסף; לגרש; מספר ירד; לא יכול להתקיים; לוותר; להציל; הצליח לשרוד; שימור; השבה אל הטבע; להגן; פגיעה קשה; ציד; הרעלות; זיהומים; זיהום כבד; חומרי הדברה; הרעלות שיטתיות; פגמים גנטיים.

מחונן (כולל הסברים)

רמה 4 התלמיד ציין ארבע מילים או ארבעה ביטויים נכונים, וציין היטב את מהות הקשר (על-פי מתכונת הדוגמות שנתנו לו במשימה לתלמיד עמ' 6).

רמה 3 התלמיד ציין שלוש מילים או שלושה ביטויים נכונים, וציין היטב את מהות הקשר.

רמה 2 התלמיד ציין שתי מילים או שני ביטויים נכונים. מתוך הביטויים שהתלמיד ציין (2, 3 או 4), רק שניים מהם זכו להקשר מיטבי.

רמה 1 התלמיד ציין מילה אחת או ביטוי אחד נכון. מתוך הביטויים שהתלמיד ציין (1, 2, 3 או 4), רק אחד מהם זכה להקשר מיטבי.

הכמות כן קובעת

2. איך מספר רב-כל-כך של מילים וביטויים... יכול להשפיע על המשמעות...

12

מטרה

לבדוק את היכולת של התלמיד להבין את משקלו של האמצעי הרטורי (ריבוי וחזרה על מילים מתחום ההכחדה) ביצירת משמעות הטקסט.

הערה

תשובה ברמת ביצוע גבוהה תתייחס אל המילה "הכחדה" כאל מוטיב, שמופיע בווריאציות שונות לאורך הטקסט, ויוצר אפקט מצטבר חזק, שהקורא אינו יכול להישאר אדיש כלפיו. החזרה המרובה הזו משפיעה (א) ברמה הקוגניטיבית, על ההבנה; (ב) ברמה הריגושית - החל מן המודעות לבעיה, וכלה בהזדהות וברצון לנקוט פעולה¹.

מחווין (כולל הסברים ודוגמות)

רמה 4 קיים קישור מיטבי בין האמצעי הרטורי (שימוש במילים השייכות לשדה הסמנטי של "הכחדה") לבין המשמעות שהקורא מפיק מן הכתבה.

- ככל שיש יותר מילים שקשורות להכחדה, הקוראים קולטים יותר את הרעיון, ומבינים כמה שזה נורא. זה נקלט להם במרז.
- על ידי קריאת והבנת ביטויים דומים, הקוראים מבינים את ממדי ההכחדה ומשמעותה.
- כל אחד מבין בדרך אחרת. אם אתה לא מבין ביטוי אחד, יש אחר. כמות גדולה של ביטויים מדגישה את ההכחדה, ומראה לנו כמה זה מפחיד.
- כך מכניסים את הטקסט לתוך לבו של האדם, ומי שקורא זה מעיק לו על המצפון.

רמה 3 מצוינת מטרת הכתבה, אך ישנו ליקוי כלשהו בקישור בין האמצעי הרטורי (שימוש במילים השייכות לשדה הסמנטי של "הכחדה") לבין המשמעות שהקורא מפיק מן הכתבה.

רמה 2 מצוינת מטרת הכתבה, אך אין קישור בין האמצעי הרטורי (שימוש במילים השייכות לשדה הסמנטי של "הכחדה") לבין המשמעות שהקורא מפיק מן הכתבה.

- שהרבה חיות בר נכחדות, וזה לא טוב, כי אז בסוף לא יהיו בכלל חיות בר! והן מאוד חשובות! והכתבה מנסה להתריע, שאנחנו נעזור לשמור עליהן.
- היא משפיע עליהם לעזור ולהבין כמה חיות חשובות וצריכות הגנה, וכמה אנחנו מזיקים לחיות!

רמה 1 התשובה עמומה או טאוטולוגית או שאינה רלוונטית.

- זה משפיע בכך שכאשר קוראים כל כך הרבה מילים על הכחדה, אז זה מראה את חשיבות ההכחדה.
- היא משפיעה המון, מפני שכל הכתבה סביב ההכחדה, והם נותנים לנו את התמונה המלאה, ואת כל הסיבות והגורמים.

¹ ר' מסינגר, י' ושוורץ, י' (1967) "טקסונומיה של המטרות החינוכיות בתחום הריגושי (עורכים: קרטוול ואחרים), החינוך מא, עמ' 17-31.

